

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ВІЙСЬКОВА АКАДЕМІЯ (м. Одеса)

Введено в дію наказом начальника
Військової академії (м. Одеса)
від 03.06.2026 № 1058/нагд_____

ПОЛОЖЕННЯ
щодо запобігання та протидії проявам булінгу (цькування)
у Військовій академії (м. Одеса)

Ухвалено
Вченою Радою Військової академії (м. Одеса)
протокол від 30.06.2026 року № 16

Одеса – 2026

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

РОЗРОБЛЕНО:

Військовою академією (м. Одеса) під загальною редакцією начальника академії, генерал-майора Андрія КОВАЛЬЧУКА

УКЛАДАЧІ:

ГУМЕНЮК Наталя, заступник начальника академії з психологічної підтримки персоналу – начальник відділу психологічної підтримки персоналу, полковник;

КРИВОШЕЯ Андрій, заступник начальника відділу психологічної підтримки персоналу, підполковник;

КОНДРАТОВ Михайло, старший офіцер відділу психологічної підтримки персоналу, майор;

ГАЛДАК Юлія, офіцер відділу психологічної підтримки персоналу, капітан;

РУДИЙ Дмитро, офіцер відділу психологічної підтримки персоналу, лейтенант;

СКРЄБОВА Наталія, практичний психолог відділу психологічної підтримки персоналу, працівник Збройних Сил України.

3
ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

ЗМІСТ

№ з/п	Найменування розділу	Стор.
1.	Загальні положення	4
2.	Форми та ознаки булінгу (цькування)	5
3.	Основні напрями протидії булінгу	6
4.	Застосування заходів виховного впливу до сторін булінгу (цькування)	8
5.	Порядок реагування на виявлені або встановлені факти булінгу (цькування)	9
6.	Планування заходів протидії булінгу (цькування)	9

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це положення регламентує організацію роботи щодо запобігання та протидії проявам булінгу (цькуванню) у Військовій академії (м. Одеса) та підпорядкованих структурних підрозділах (далі — академія); розроблено у відповідності до чинного законодавства України, зокрема, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», Статутів Збройних Сил України, відповідних нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України та Міністерства оборони України.

1.2. Основною метою щодо протидії булінгу (цькуванню) є психологічне, фізичне, економічне забезпечення та підвищення ефективності освітнього процесу, формування негативного ставлення до булінгу, захист психологічного здоров'я і соціального благополуччя усіх його учасників: військовослужбовців, здобувачів освіти, педагогічних і науково-педагогічних працівників та співробітників академії.

1.3. Головними завданнями є:

- ознайомлення військовослужбовців, здобувачів освіти, педагогічних і науково-педагогічних працівників та співробітників академії з поняттям булінгу, його видами та проявами;
- навчання учасників академічної спільноти конструктивним формам спілкування, поведінковим реакціям;
- зняття деструктивних елементів у поведінці, зокрема через творче вирішення конфліктних ситуацій (за допомогою методів «Медіації» та «Інкаунтер» та ін.);
- усвідомлення і прийняття відмінностей;
- розвиток адекватного рівня самооцінки й самоконтролю;
- формування навичок саморегуляції, внутрішніх афективних процесів та емоційної адекватності у контактах здобувачів освіти з навколишнім світом (соціумом);
- підвищення рівня самосвідомості військовослужбовців, здобувачів освіти, отримувачів освітніх послуг, співробітників академії; встановлення ними зв'язку із власним внутрішнім світом та один з одним;
- вміння тактовно виражати почуття у процесі взаємодії та спілкування.

2. ФОРМИ ТА ОЗНАКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

2.1. Визначено такі форми булінгу, а саме:

психологічний булінг – насильство, пов'язане з дією на психіку, що завдає психологічного травмування шляхом словесних образ або погроз, переслідування, залякування, якими навмисно заподіюється емоційна невпевненість жертви;

фізичний булінг – умисні поштовхи, удари, стусани, побої, нанесення інших тілесних ушкоджень, різного виду знущання, образливі жести або дії фізичні приниження та інше;

економічний булінг - пошкодження особистих речей та інші дії з майном (крадіжка, грабіж, ховання особистих речей жертви), вимагання грошей;

сексуальний булінг – підвид фізичного, означає дії сексуального характеру, важко розпізнається, жертва сексуального булінгу панічно боїться розповісти про це іншим особам, замикається у собі, категорично відмовляється надавати будь-яку інформацію, може вчиняти спробу суїциду;

вербальний булінг – образливе ім'я, з яким постійно звертаються до жертви, обзивання, поширення образливих чуток, словесне приниження, бойкот та ігнорування, залякування, використання агресивних жестів та інтонацій голосу для примушення жертви до здійснення певних дій, систематичні кепкування з будь-якого приводу;

кібербулінг – новітній спосіб знущання з використанням електронних засобів комунікації, який включає: приниження та цькування за допомогою мобільних телефонів, гаджетів, Інтернету.

2.2. Типові ознаки булінгу (цькування):

систематичність (повторюваність) діяння;

наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);

дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, страх, приниження, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

3. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ

3.1. Булінг (цькування), як одна з найбільш поширених проблем освітнього середовища, істотно збільшує ризик суїциду серед молоді; призводить до ескалації агресії і насильства в колективі, зниження успішності у навчанні, емоційних і невротичних проблем.

Профілактика булінгу (цькування) передбачає роботу за такими напрямками, а саме:

- ознайомлення військовослужбовців, педагогічних та науково-педагогічних працівників та співробітників академії з особливостями поширення масових негативних явищ серед здобувачів освіти з загальноприйнятими у світі поняттями «булінг», «цькування», «третирування» з огляду на розуміння проблеми насильства в освітньому середовищі (висвітлення матеріалів на засіданнях кафедр, кураторських годинах);

- просвітницька робота (відділу морально-психологічного забезпечення, психолога, медичної служби, а також залучення представників відповідних громадських організацій та правоохоронних органів) з особовим складом академії щодо попередження насильства з використанням основних форм роботи, а саме: лекцій, міні-лекцій, круглих столів, тематичних виховних годин, бесід, диспутів, кінолекторіїв, годин відкритих думок, усних журналів, організації конкурсів, фестивалів, акцій, надання консультацій, створення клубів із правових знань, гуртків, де всі учасники освітнього процесу можуть отримати допомогу практичного психолога, соціального педагога чи іншого фахівця, переглядів та обговорень відеосюжетів з формування стійкого переконання в учасників освітнього процесу щодо неприпустимості булінгу (цькування) в міжособистісних стосунках з метою запобігання та протидії булінгу (цькуванню) у Військовій академії (м. Одеса);

проведення тренінгів з особовим складом, спрямованих на формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії, співробітництва та взаємоповаги, недискримінації всіх учасників освітнього процесу;

пропагування правосвідомості і правової поведінки всіх учасників освітнього процесу; формування навичок здорового способу життя серед особового складу академії, відповідальності за своє життя, розвиток активності, самостійності, творчості; запровадження високої педагогічної культури, толерантного ставлення до оточуючих; створення умов для самореалізації особистості;

формування у військовослужбовців, викладачів та працівників ЗС

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

України навичок ідентифікації насильства як у своїй поведінці, так і в поведінці інших учасників освітнього процесу з метою виокремлення існуючої проблеми; створення в академії умов недопущення булінгу (цькування) та відповідного середовища з негативними соціально-педагогічними наслідками за допомогою органів курсантського самоврядування та Ради сержантів і старшин Військової академії (м. Одеса).

3.2. Основні функції щодо протидії булінгу (цькування):

- діагностика – соціально-психологічне вивчення стану всіх учасників освітнього процесу, моніторинг соціальних процесів та психологічного розвитку окремих осіб, вивчення причин, що ускладнюють особистісний розвиток, навчання, професійну діяльність та взаємини в колективі;
- корекція – здійснення психолого-педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психічному та особистісному розвитку і поведінці, подолання різних форм девіантної поведінки;
- реабілітація – надання соціальної та психолого-педагогічної допомоги особам, які перебувають у складній життєвій ситуації;
- профілактика – своєчасне попередження відхилень у психічному та особистісному розвитку, стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі, попередження наркоманії, алкоголізму, суїцидів, расової і соціальної нетерпимості, випадків насильства (зокрема сексуального), аморального способу життя тощо;
- психологічна просвіта – підвищення психологічної культури всіх учасників освітнього процесу;
- за необхідністю використання методів «Медіація» (вирішення проблемних питань за круглим столом з залученням конфліктуючих сторін) та методу «Інкаунтер» (зустріч конфліктуючих сторін з використанням ефекту бумеранга).

3.3. Використання потенціалу освітнього процесу дає змогу:

- розширити коло питань щодо булінгу (цькування) та його протидії у навчальних дисциплінах, що вивчаються в академії та мають відношення до здоров'я, здорового способу життя, розвитку особистості, педагогічної та фізичної культури, планування та супроводу сім'ї тощо;
- в планах роботи командирів підрозділів (навчальних груп та факультету в цілому) передбачити профілактичну роботу з питань попередження та протидії булінгу (цькуванню) в академічному середовищі;
- при підготовці курсових та кваліфікаційних (магістерських) робіт проводити соціально-психологічні дослідження серед учасників освітнього процесу закладу з метою вивчення проблем булінгу (цькування), насильства,

жорстокого поводження, а також розробляти рекомендації для попередження фактів психологічного розладу, агресивності та жорстокості серед молоді.

4. ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ВИХОВНОГО ВПЛИВУ ДО СТОРІН БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

4.1. Заходи виховного впливу – заходи, які застосовуються під час освітнього процесу щодо сторін булінгу (цькування) та забезпечують корекцію їхньої поведінки, зокрема виправлення деструктивних реакцій та способів поведінки в міжособистісних стосунках.

4.2. Заходи виховного впливу до сторін булінгу (цькування) застосовуються з метою:

- відновлення та нормалізації відносин між сторонами булінгу (цькування) після відповідного випадку;
- недопущення повторення випадку булінгу (цькування) між сторонами булінгу (цькування);
- загальної превенції випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.

4.3. Необхідні заходи виховного впливу до сторін булінгу (цькування) визначає комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) зокрема:

- мету, конкретні завдання, зміст, методи та форми заходів виховного впливу;
- критерії визначення співвідношення між запланованими та отриманими результатами заходів виховного впливу.

4.4. Психологічний та соціально-педагогічний супровід застосування заходів виховного впливу в групі, в якій стався випадок булінгу (цькування), здійснюють у межах своїх посадових обов'язків практичний психолог, начальник групи психолого-педагогічного забезпечення підготовки військових фахівців та заступники командирів (начальників) з психологічної підтримки персоналу (за наявності), зокрема:

- діагностику рівня психологічної безпеки та аналіз її динаміки;
- розробку програми реабілітації для потерпілого (жертви) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників особи;
- розробку корекційної програми для кривдника (булера) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників особи;
- консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу;
- розробку профілактичних заходів.

5. ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ НА ВИЯВЛЕНІ АБО ВСТАНОВЛЕНІ ФАКТИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

5.1. Якщо учасник освітнього процесу став свідком булінгу, то він має повідомити командування академії (у паперовому, електронному вигляді чи під час особистого прийому) незалежно від того, чи поскаржилась йому жертва булінгу (цькування) чи ні.

5.2. Командування академії розглядає звернення та призначає комісію за фактом вчинення булінгу (цькування) для з'ясування усіх обставин події. До складу комісії можуть входити представники управління академії, відповідальна особа за вжиття заходів щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню), психолог, батьки потерпілого і булера та інші зацікавлені особи.

5.3. Комісія у своїй діяльності керується законодавством України та іншими нормативними актами.

5.4. Якщо комісія визнала наявність факту булінгу (цькування), а не одноразового конфлікту, то командування академії зобов'язане повідомити уповноважені підрозділи Національної поліції України у встановлений законодавством термін.

5.5. Якщо комісія не встановила факту булінгу (цькування), а потерпіла сторона при ознайомленні з висновками роботи комісії не згодна з таким рішенням, то потерпілий може безпосередньо звернутись до уповноважених підрозділів Національної поліції України із відповідною заявою.

5.6. Потерпілий чи його/її представник можуть звертатися відразу до уповноважених органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та службу у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

5.7. У разі, якщо стороною булінгу (цькування) є неповнолітня особа, її батьки або інші законні представники можуть залучатися до реалізації рекомендацій Комісії, в межах прав і обов'язків, визначених законодавством України.

6. ПЛАНУВАННЯ ЗАХОДІВ ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ

6.1. У Військовій академії (м. Одеса) планування заходів протидії булінгу, проявів порушення гендерної рівності та інших негативних чинників впливу планується в межах роботи посадових осіб щодо психологічної підтримки персоналу освітнього процесу та повсякденної діяльності покликаній забезпечувати постійну підтримку та контроль морально-психологічного стану всього постійного та змінного складу академії.

6.2. У випадку виявлення фактів булінгу (цькування) вживаються та плануються необхідні заходи з метою профілактики і запобігання виникненню проявів булінгу (цькуванню) в майбутньому та мінімізації завданої шкоди –

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

(План заходів щодо запобігання та протидії булінгу (цькування) у Військовій академії (м. Одеса) на поточний навчальний рік).

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

начальника Військової академії
(з адміністративно-господарської діяльності)

м. Одеса

Про визначення порядку подання та розгляду заяв щодо випадків булінгу (цькування) у Військовій академії (м. Одеса) та з інших питань у 2026/2027 навчальному році

На виконання Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)" та наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 "Про деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти", а також з метою своєчасного запобігання подібним випадкам у 2026/2027 навчальному році

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити такі, що додаються:

Положення щодо запобігання та протидії проявам булінгу (цькування) у Військовій академії (м. Одеса) (додаток 1).

Порядок подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькування) у Військовій академії (м. Одеса) (додаток 2).

Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) у Військовій академії (м. Одеса) (додаток 3).

Зразок заяви про інформування командування щодо випадків булінгу (цькування), що сталися у Військовій академії (м. Одеса) (додаток 4).

Зразок протоколу засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) (додаток 5).

Форму журналу реєстрації заяв про випадки булінгу (цькування) (додаток 6).

ДОКУМЕНТ СЕДО

Сертифікат 3F1FC22062171FDF04000000E006000004360200

Підписувач Ковальчук Андрій Трохимович

Дійсний з 15.10.2024 0:00:00 по 14.10.2026 23:59:59

Військова академія (м. Одеса)

(ни)

1058/нагд від 03.07.2026 16:04

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

Форму журналу реєстрації рішень комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) (додаток 7).

План заходів щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) у Військовій академії (м. Одеса) на 2026/2027 навчальний рік (додаток 8).

2. Заступнику начальника академії з психологічної підтримки персоналу – начальнику відділу психологічної підтримки персоналу:

організувати контроль за діловодством з питань прийняття заяв про випадки булінгу (цькування) в академії;

здійснювати подання заяв для розгляду начальнику академії або відповідним уповноваженим службовим особам (комісії) з подальшим контролем надання (надсилання) відповідей заявникам, а у випадках передбачених чинним законодавством, відповідних листів до органів Національної поліції України, Одеського зонального відділу Військової служби правопорядку та безпосередньому органу військового управління за підпорядкованістю.

3. Начальнику відділення програмно-технічного забезпечення забезпечити висвітлення на офіційному сайті академії "Положення щодо запобігання та протидії проявам булінгу (цькування) у Військовій академії (м. Одеса)" разом із додатками та зразками документів до нього.

4. Командирам військових частин А1465, А4752 та начальнику центру підвищення кваліфікації, організувати свою роботу щодо запобігання та протидії проявам булінгу (цькуванню) згідно діючого законодавства, керуючись затвердженими в п.1 документами.

5. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника начальника академії з психологічної підтримки персоналу – начальника відділу психологічної підтримки персоналу.

6. Заступнику начальника відділу психологічної підтримки персоналу довести наказ відповідно розрахунку розсилки засобами СЕДО.

Начальник Військової академії (м. Одеса)
генерал-майор

Андрій КОВАЛЬЧУК

ПОРЯДОК
подання та розгляду заяв (з дотриманням конфіденційності)
про випадки булінгу (цькування) у Військовій академії (м. Одеса)

I. Загальні питання

1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)" та наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 "Про деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти".

2. Цей Порядок визначає процедуру подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькування) у Військовій академії (м. Одеса).

3. Заявниками можуть бути всі учасники освітнього процесу їх батьки/законні представники та інші особи, яким стало відомо про випадки булінгу (цькування).

4. Заявник забезпечує достовірність та повноту наданої інформації.

5. У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:

Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно військовослужбовців академії та працівників Збройних Сил України та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

систематичність (повторюваність) діяння;

наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);

дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

II. Подання заяви про випадки булінгу (цькування)

1. Всі учасники освітнього процесу, їх батьки/законні представники та інші особи, яким стало відомо про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками якого стали, або підозрюють його вчинення відносно інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб, зобов'язані повідомляти командування академії. Повідомлення можуть бути в усній та (або) письмовій формі, в тому числі із застосуванням

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

засобів електронної комунікації.

2. Розгляд та неупереджене з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) здійснюється відповідно до поданих заявниками заяв про випадки булінгу (цькування) (далі – Заява).

3. Всі Заяви, що надійшли на електронну пошту, гарячу лінію, скриньку довіри академії, подаються на розгляд начальнику Військової академії (м. Одеса) (далі – начальник академії).

4. Прийом та реєстрацію поданих заяв здійснює відповідальна особа, а в разі її відсутності призначена начальником академії службова особа або його заступник.

5. Розгляд заяв здійснює начальник академії або визначена ним службова особа (комісія) з дотриманням конфіденційності.

6. Діловодство за заявами про випадки булінгу (цькування), що мали місце під час освітнього процесу в академії, ведеться окремо від інших видів діловодства і покладається на відділ психологічної підтримки персоналу Військової академії (м. Одеса).

7. Форма подання заяви – довільна. В заяві наводиться вичерпна інформація про булінг: системність, сторони конфлікту, очевидці, доказова база, причини та наслідки.

8. Датою подання заяви є дата її реєстрації.

9. Контактна інформація закладу для подання заяви оприлюднюється на офіційному веб-сайті Військової академії (м. Одеса).

10. Заяви про випадки булінгу (цькування) до командування академії мають бути підкріплені письмово. Навіть після звернення на телефонну гарячу лінію, має бути подано письмове підтвердження на електронну пошту протягом 24 годин.

У заяві слід зазначати:

Прізвище, ім'я та по батькові заявника.

Прізвище ім'я та по батькові особи, яка порушила права заявника.

У чому конкретно полягає суть порушення прав заявника.

Коли або в який термін допущено порушення прав заявника.

Яких заходів вживав заявник для поновлення своїх прав.

Чи звертався заявник до когось за захистом порушених прав.

Суть заяви.

Дата та власноручний підпис (або КЕП).

11. Заява про випадки булінгу (цькування) до командування академії може бути подана у письмовому вигляді під час особистого прийому у начальника академії, його заступників, керівників структурних підрозділів та служб, а також через загальне діловодство академії або засобами поштового зв'язку, в тому числі через електронну пошту: va_odesa@post.mil.gov.ua.

12. У роботі з заявами про випадки булінгу (цькування) забезпечується кваліфікований, неупереджений, об'єктивний і своєчасний розгляд заяв з метою оперативного розв'язання порушених у них питань, задоволення законних вимог заявників, реального поновлення порушених конституційних прав та запобігання надалі таким порушенням.

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

13. Рішення чи бездіяльність у сфері управлінської діяльності Військової академії (м. Одеса) можуть бути оскаржені у встановленому законодавством порядку.

III. Відповідальна особа

1. Відповідальна особа призначається з числа заступників начальника Військової академії (м. Одеса) відповідно до профілю діяльності.
2. До функцій відповідальної особи відноситься прийом та реєстрація заяв.

IV. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування)

1. За результатами розгляду заяви начальник Військової академії (м. Одеса) видає наказ про проведення розслідування випадків булінгу (цькування) із визначенням уповноважених осіб (для проведення розслідування) та складу комісії (для прийняття рішення за результатами розслідування).
2. З метою розслідування випадків булінгу (цькування) уповноважені особи мають право вимагати письмові пояснення та матеріали у сторін.
3. До складу комісії можуть входити всі учасники освітнього процесу, батьки (близькі родичі) постраждалого, а також булера та інші заінтересовані особи.
4. Комісія у своїй діяльності керується вимогами наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 "Про деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти" та цим Порядком.
5. Якщо комісія визначила, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, то приймається рішення щодо повідомлення уповноважених органів (Національна поліція України, Південне територіальне управління Військової служби правопорядку та Командування Сухопутних військ Збройних Сил України).
6. У разі, якщо комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до уповноважених органів, які зазначені в п.5 цього Порядку.
7. Рішення комісії приймається більшістю її членів, реєструється в системі електронного документообігу та зберігається в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів комісії у відділі психологічної підтримки персоналу.

V. Терміни подання та розгляду заяв

1. Заявник зобов'язаний негайно повідомити керівництво Військової академії (м. Одеса) про виявлений випадок булінгу (цькування), а також подати відповідну заяву.
2. Рішення про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб видається протягом 1 робочого дня з дати подання заяви.
3. Розслідування випадків булінгу (цькування) здійснюється

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

уповноваженими особами протягом 3 (трьох) робочих днів з дати видання рішення про проведення розслідування.

Заступник начальника академії з психологічної підтримки персоналу –
начальник відділу психологічної підтримки персоналу
полковник

Наталя ГУМЕНЮК

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

ПОРЯДОК
реагування на доведені випадки булінгу (цькування)
у Військовій академії (м. Одеса)

I. Загальні питання

1. Цей Порядок розроблено відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 "Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти".

2. Відповідальність за булінг (цькування) встановлена статтею 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення такого змісту:

"Стаття 173-4. Булінг (цькування) учасника освітнього процесу."

Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

3. Для розгляду та з'ясування обставин булінгу (цькування) у Військовій академії (м. Одеса) створюється комісія.

4. Склад комісії затверджується наказом начальника Військової академії (м. Одеса). Комісія виконує свої обов'язки на постійній основі.

Склад комісії формується з урахуванням основних завдань комісії.

Комісія складається з голови комісії, заступника голови комісії, секретаря та не менше п'яти її членів.

5. Головою комісії є начальник Військової академії (м. Одеса).

Голова комісії організовує її роботу і відповідає за виконання покладених на комісію завдань, головує на її засіданнях та визначає перелік питань, що підлягають розгляду.

Голова комісії визначає функціональні обов'язки кожного члена комісії.

У разі відсутності голови комісії його обов'язки виконує заступник голови комісії.

У разі відсутності голови комісії та заступника голови комісії обов'язки голови комісії виконує один із членів комісії, який обирається комісією за поданням її секретаря.

У разі відсутності секретаря комісії його обов'язки виконує один із членів комісії, який обирається за поданням голови комісії або заступника голови комісії.

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

6. Секретар комісії забезпечує підготовку проведення засідань комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях комісії, ведення протоколу засідань комісії. Під час проведення засідання комісії секретар комісії веде протокол засідання комісії за формою згідно з додатком 4 до цього Порядку.

7. До складу комісії входять всі учасники освітнього процесу, у тому числі практичний психолог, представники юридичної та медичної служби.

До участі в засіданні комісії залучаються батьки або інші законні представники сторін булінгу (цькування), а також можуть залучатися сторони булінгу (цькування), представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти. Комісія на засіданні розробляє пропозиції та рекомендації з питань, що належать до її компетенції.

8. Член комісії має право:

ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку булінгу (цькування), брати участь у їх перевірці;

подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;

брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування;

висловлювати окрему думку усно або письмово;

вносити пропозиції до порядку денного засідання комісії.

9. Член комісії зобов'язаний:

особисто брати участь у роботі комісії;

не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;

виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови комісії;

брати участь у голосуванні.

10. Особи, залучені до участі в засіданні комісії, зобов'язані дотримуватись принципів діяльності комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

11. Особи, залучені до участі в засіданні комісії, під час засідання комісії мають право:

ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;

ставити питання за змістом розгляду;

подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

12. Метою діяльності комісії є:

припинення випадку булінгу (цькування) у Військовій академії (м. Одеса);

відновлення та нормалізація стосунків, створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти у групі, де стався випадок булінгу (цькування);

з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування), та вжиття заходів для усунення таких причин;

оцінка потреб сторін булінгу (цькування), в соціальних та психологічних послугах, а також забезпечення таких послуг.

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

13. Діяльність комісії здійснюється на принципах:
законності;
верховенства права;
поваги та дотримання прав і свобод людини;
неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування);
відкритості та прозорості;
конфіденційності та захисту персональних даних;
невідкладного реагування;
комплексного підходу до розгляду випадку булінгу (цькування);
нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної небезпеки.

14. Комісія у своїй діяльності забезпечує дотримання вимог Законів України "Про інформацію", "Про захист персональних даних".

15. До завдань комісії належать:
збір інформації щодо обставин випадку булінгу (цькування), зокрема пояснень сторін булінгу (цькування), батьків або інших законних представників сторін булінгу (цькування);

опрацювання висновків практичного психолога;
експертних висновків (за наявності), якщо у результаті вчинення булінгу (цькування) була завдана шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого;

збір інформації, збереженої на технічних засобах чи засобах електронної комунікації (Інтернет, соціальні мережі, повідомлення тощо);

упорядкування іншої інформації, яка має значення для об'єктивного розгляду заяви;

розгляд та аналіз зібраних матеріалів щодо обставин випадку булінгу (цькування) та прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві.

У разі прийняття рішення комісією про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві, до завдань комісії також належать:

оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в отриманні соціальних та психологічних послуг та забезпечення таких послуг;

визначення причин булінгу (цькування) та необхідних заходів для усунення таких причин;

визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування) у групі, де стався випадок булінгу (цькування);

моніторинг ефективності соціальних та психологічних послуг, заходів з усунення причин булінгу (цькування), заходів виховного впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;

надання рекомендацій учасникам освітнього процесу академії щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів зі сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками;

надання рекомендацій для батьків або інших законних представників особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

16. Формою роботи комісії є засідання, які проводяться у разі потреби.
17. За підсумками роботи комісії складається Протокол (додаток 4).
18. Дату, час і місце проведення засідання комісії визначає її голова.
19. Засідання комісії є правоможним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

20. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів від затвердженого складу комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови комісії є вирішальним.

21. Строк розгляду комісією заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) у Військовій академії (м. Одеса) та виконання нею своїх завдань не має перевищувати десяти робочих днів із дня отримання заяви.

Запобігання та протидія булінгу (цькуванню)

1. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) у Військовій академії (м. Одеса) має бути постійним системним процесом, спрямованим на:

визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів запобігання виникненню булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;

виявлення булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;

визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів вирішення ситуацій булінгу (цькування) та/або усунення потенційних ризиків його виникнення.

2. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) у Військовій академії (м. Одеса) має ґрунтуватись на принципах:

недискримінації за будь-якими ознаками;

ненасильницької поведінки в міжособистісних стосунках;

партнерства та підтримки між науково-педагогічним колективом академії і батьками (законними представниками) здобувачів освіти;

особистісно-орієнтованого підходу до кожної дитини (курсанта);

розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу;

гендерної рівності.

3. Завданнями діяльності щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) у Військовій академії (м. Одеса) є:

створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти, що включає психологічну та фізичну безпеку учасників освітнього процесу;

визначення стану, причин і передумов поширення булінгу (цькування) в закладі освіти;

підвищення рівня поінформованості учасників освітнього процесу про булінг (цькування);

формування в учасників освітнього процесу нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, усвідомлення булінгу (цькування) як порушення прав людини;

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

заохочення всіх учасників освітнього процесу до активного сприяння запобіганню булінгу (цькуванню).

4. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) у Військовій академії (м. Одеса) відображається в плані заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти (далі - План).

Розроблення, затвердження та оприлюднення Плану забезпечує керівник закладу освіти в межах наданих йому повноважень щодо створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).

5. Планування відповідних заходів здійснюється за результатами моніторингу стану освітнього середовища в закладі освіти.

Заплановані заходи повинні:

спрямовуватись на задоволення потреб окремого закладу освіти у створенні безпечного освітнього середовища;

мати вимірювані показники ефективності;

залучати всіх учасників освітнього процесу.

6. План розробляється до початку навчального року. Протягом навчального року начальник Військової академії (м. Одеса) забезпечує проведення моніторингу (за потреби, але не рідше одного разу на півріччя) ефективності виконання Плану та внесення (за потреби) до нього змін.

7. Заплановані заходи можуть відбуватись у будь-якій формі: зустрічі, бесіди, консультації, лекції, круглі столи, тренінги, тематичні заходи, конкурси, спільні перегляди та обговорення тематичних відеосюжетів, літературних творів, матеріалів ЗМІ, особистого досвіду, запрошення гостей, у формі рольових ігор та інших організаційних формах.

8. До заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) у Військовій академії (м. Одеса), належать заходи щодо:

контролю за використанням засобів електронних комунікацій здобувачами освіти під час освітнього процесу;

розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу, зокрема:

розуміння та сприйняття цінності прав та свобод людини, вміння відстоювати свої права та поважати права інших;

розуміння та сприйняття принципів рівності та недискримінації, поваги до гідності людини, толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки;

здатності попереджувати та розв'язувати конфлікти ненасильницьким шляхом;

відповідального ставлення до своїх громадянських прав і обов'язків, пов'язаних з участю в суспільному житті;

здатності визначати, формулювати та аргументовано відстоювати власну позицію, поважаючи відмінні від власних думки/позиції, якщо вони не порушують прав та гідності інших осіб;

здатності критично аналізувати інформацію, розглядати питання з різних позицій, приймати обґрунтовані рішення;

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу про булінг (цькування), його причини та наслідки, порядок реагування на випадки булінгу (цькування) тощо;

створення в закладі освіти культури, що ґрунтується на нетерпимості до будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).

9. Порядок застосування заходів виховного впливу у Військовій академії (м. Одеса) здійснюється відповідно до Статутів Збройних Сил України та чинного законодавства України.

10. Практичний психолог у межах своїх посадових обов'язків:

діагностує психологічний стан клімату в колективі, в якому відбувся булінг (цькування);

за результатами діагностики розробляє план корекційної роботи з кривдником та свідками із залученням батьків або законних представників;

розробляє, організує та контролює реалізацію програми індивідуальної реабілітації для потерпілого;

розробляє профілактичні заходи для групи, в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування);

здійснює супровід науково-педагогічних працівників та працівників Збройних Сил України, які забезпечують освітній процес для групи, в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування);

забезпечує надання психологічного супроводу здобувачів освіти, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).

Заступник начальника академії з психологічної підтримки персоналу –
начальник відділу психологічної підтримки персоналу
полковник

Наталя ГУМЕНЮК

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

Додаток 3
до наказу від __.__.20__ року
№ _____

Начальнику Військової академії (м. Одеса)
генерал-майору

Андрію КОВАЛЬЧУКУ

(прізвище, ім'я, по батькові заявника)

(адреса проживання)

(контактний телефон)

ЗАЯВА

Зміст заяви викладається довільно.

В заяві повідомляється вичерпна інформація про випадок булінгу (цькування), а саме: обставини, місце, час та яким чином здійснювався булінг (цькування), системність, сторони конфлікту, очевидці, доказова база, причини та наслідки – за наявності.

(дата)

(підпис)

Додаток 4
до наказу від __. __.20__ року
№ _____

ПРОТОКОЛ N _____
засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)
у Військовій академії (м. Одеса)

"__" _____ 20__ р.

Час ____ год ____ хв

Підстава: _____
(від кого і коли надійшло заява або повідомлення про випадок булінгу (цькування))

(стислий зміст заяви або повідомлення)

Присутні:

Члени комісії (_____ осіб) згідно з наказом про склад комісії від _____ N _____:

Інші особи (_____ осіб):

СЛУХАЛИ:

I. Затвердження Порядку денного засідання

II. Розгляд питань Порядку денного засідання

Додаток 5
до наказу від __.__.20__
року № _____

ЖУРНАЛ
реєстрації заяв про випадки булінгу (цькування)

№ з/п	Дата прийняття заяви	Прізвище, ім'я, по батькові заявника*	Контактна інформація заявника (адреса проживання, телефон)	Короткий зміст заяви	Прізвище, ім'я, по батькові особи, яка прийняла заяву

*(військовослужбовець, здобувач освіти, батьки, законні представники, працівник, співробітник, інший учасник освітнього процесу)

Додаток 6
до наказу від __.__.20__ року
№ ____

ЖУРНАЛ
реєстрації рішень комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)

№ з/п	Дата засідання комісії	Номер рішення	Рішення та рекомендації комісії	Прізвище, ініціали та посада членів комісії	Підписи членів комісії

ПЛАН
заходів щодо запобігання та протидії булінгу (цькування) у Військовій академії (м. Одеса)
на 2026/2027 навчальний рік

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Відмітка про виконання
I. Організаційні та нормативно-правові заходи				
1	Оновлення на офіційному веб-сайті академії порядку подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькування).	До 10 вересня	ЗНА з ППП, відділення програмно-технічного забезпечення (вимога ст.30 ЗУ «Про освіту»)	
2	Створення (оновлення складу) Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) та затвердження Положення щодо запобігання та протидії проявам булінгу (цькування) у Військовій академії (м. Одеса)	Вересень	ЗНА з ППП	
3	Проведення інструктивно-методичних нарад із командним та науково-педагогічним складом щодо алгоритму дій у разі виявлення ознак булінгу (цькування) або отримання скарг.	щоквартально	ЗНА з ППП (згідно з наказом МОН від 28.12.2019 №1646)	
II. Діагностичні та профілактичні заходи				
1	Проведення анонімного анкетування (моніторингу) серед курсантів перших курсів з метою виявлення ризиків дезадаптації, ознак лідерства та прихованих конфліктів.	Вересень-Жовтень	ЗНА з ППП, практичний психолог відділу, офіцери відділу ППП (на етапі первинної адаптації)	
2	Проведення занять із військової дидактики та етики на тему: "Військове братерство проти булінгу (цькування). Статутні взаємовідносини, як основа боєздатності підрозділу".	Жовтень-Березень	Командири структурних підрозділів та їх заступники з ППП, викладацький склад кафедри Лідерства, куратори навчальних груп	

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Відмітка про виконання
3	Проведення роз'яснювальної роботи серед курсантів щодо навчання лідерству без насилля, навичкам безконфліктного спілкування, ненасильницької комунікації та емоційного інтелекту.	щоквартально	Командири структурних підрозділів та їх заступники з ППП, викладацький склад кафедри Лідерства, куратори навчальних груп	
4	Організація тренінгів для сержантського складу (командирів відділень, груп) з розвитку навичок ненасильницького спілкування та медіації конфліктів.	Листопад	ЗНА з ППП, практичний психолог відділу, офіцери відділу ППП	
5	Заходи до Всеукраїнської акції "16 днів проти насильства" (тематичні інформ-години, перегляд та обговорення документальних фільмів про кібербулінг).	25 листопада – 10 грудня	Командири структурних підрозділів та їх заступники з ППП	
III. Просвітницька робота та взаємодія				
1	Інформаційні бесіди з курсантами за участю представників Південного територіального управління Військової служби правопорядку та юридичної служби щодо адміністративної та кримінальної відповідальності за вчинення булінгу (цькування) насильства.	Грудень – Квітень	Юридична служба, представники ВСП (роз'яснення ст. 173-4 КУпАП)	
2	Проведення індивідуально-виховної та психопрофілактичної роботи з особами, які схильні до агресивної поведінки або демонструють ознаки замкнутості – депресії.	Постійно (за результатами спостережень та анкетувань)	Командири структурних підрозділів та їх заступники з ППП, куратори навчальних груп, практичний психолог відділу ППП	
IV. Заходи реагування та контролю				
1	Збір, реєстрація та невідкладне реагування на заяви про випадки булінгу (цькування). Скликання засідань Комісії у разі надходження повідомлень (протягом 3 днів з моменту реєстрації).	У разі виявлення	Голова Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) (згідно з наказом МОН від 28.12.2019 №1646)	
2	Проведення розслідувань випадків порушень військової дисципліни, пов'язаних із приниженням гідності, з обов'язковим повідомленням органів Національної поліції України, Південного територіального управління Військової	Постійно (у разі прецеденту за наявності ознак правопорушення)	Начальник Військової академії (м. Одеса), ЗНА з ППП	

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Відмітка про виконання
	служби правопорядку та безпосереднього органу військового управління за підпорядкованістю.			
3	Заслуховування стану військової дисципліни, дотримання статутних взаємовідносин та безпеки освітнього середовища.	Січень, Червень	ЗНА з ППП, командири структурних підрозділів та їх заступники з ППП	

Заступник начальника академії з психологічної підтримки персоналу –
начальник відділу психологічної підтримки персоналу
полковник

Наталя ГУМЕНЮК

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ